

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор!
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
рідім неділь і руских свят
1/2 год. пополуудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
«А. Домбровського (Хорунціни). Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні доносення по
30 с. від стрічки.

„Хочу, щоби руска справа була
справедливо полагоджена“.

(+) Сі многоважні слова висказав наш великодушний цісар до одного з польських представителів підчас останнього побуту у Львові. Не вперший раз висловлює наш монарх свою найвищу волю в тій справі і в тім напрямі, а коли і тепер серед многих інших важних справ державних, які заклопотали на склоні его віку, цісар звернув бачність і на руску справу, то тим значив він, яку велику вагу кладе на полагоду сего питання. Може се й не на руку деяким польским політикам, особливо з всенпольского табору, що сі царські слова мимохіть дістали ся до прилюдної відомости, але в тім напрямі висловив ся монарх також про одну спеціальну справу, іменно що-до заснованя рускої гімназії в Станиславові, як ми се вже звіщали, в розмові з послом Барвіньським.

Наведеними в горі словами зазначив цісар, що руска справа доси не є полагоджена, хоч до неї брали ся всякі державні мужі, покликвані монархом до кермованя начальними становищами і длятого висловив цісар своє бажанє, щоби сю справу полагодити, а при тім додав, що бажає справедливої полагоди.

Останними бо десятками літ не один з покликаних цісарем мужів державних з его порученя брав ся до полагоди сеї справи, не один запевняв опісля урядово, що руска справа вже полагоджена, що она тим самим зійшла з політичної видівні і вже не єствує, а тимчасом цісар своїми словами зазначив, що она не лише не полагоджена, а коли хто небудь перед тим впевняв, що она нібито вже полагоджена, то се не було переведено справедливо.

Що руска справа доси не є полагоджена, а коли не один з державних мужів покликаних цісарем на початне становище в краю, брав ся до єї полагоди і не вивів в ній, як то кажуть, кінця, то не так трудно се зрозуміти. Щоби руску справу полагодити добре і справедливо, як сего бажає цісар, до сего треба передовсім, як і до всякого иншого важного діла — доброї волі. Тимчасом довголітний досвід з минувшини показує, що сего першого услівя звичайно або зовсім не було, а коли може навіть була дрібка доброї волі, то лише на те, щоби, як то кажуть, легко-мудро невеликим коштом усунути сю справу з дневного порядку, ut aliquid fecisse videatur, щоби можна найвищі круги заспокоїти, що справа вже покінчена. Наш монарх вже задля свого підхожого віку не любить частих змін в крузі своїх до-радників і державних помічників. Колиж при всім тім переніс в сталий стан спочинку гр. Пінинського, то сим неперечно зазначив, що справи ним не були так ведені, якби сего було потрібно, а до тих справ належить неперечно і руска справа.

Новий намісник гр. Потоцький, покликаний на се многоважне а трудне становище, зазначив, як ми се при інших нагодах висловлювали, добру волю повести краєві справи на добру дорогу, а також висказав, що і в рускій справі глядить і хоче порозуміня. Добра воля в полагоді такої важної а трудної справи є неперечно конечним услівем, але сего ще за мало.

Що рускої справи, може навіть мимо доброї волі деякого з попередників теперішнього намісника не полагоджено, і то не полагоджено справедливо, приписати се треба недостатчі знаня і порозуміня сеї справи. Отже крім доброї волі потреба також руску справу в цілім єї обсягу належно знати і зрозуміти, тоді можна буде найти відповідну дорогу, тоді можна буде найти способи, як єї полагодити і то полагодити справедливо. А що попередники гр. Потоцького не знали добре, не розуміли як слід рускої справи, на се могли-б ми навести многі різкі докази. На останку треба ще й рішучости в переведеню тих розпорядків, які ведуть до полагоди справи, а сего звичайно також не було, отже хоч навіть дещо в тім напрямі зробило ся, недостача кріпкої виконної влади доводила до змарнованя сего, що зроблено.

До сеї справи повернемо, щоби висловити на конкретних прикладах, якою дорогою можна дійти до справедливої полагоди руского питання.

Руский Народе!

У слові — сила!

В синих хвилях Велтави мигтять ясним сльезом гордоці чеського народу: Narodne Divadlo!

Над срібнолентою Савою красуєсь величава святиня живого слова, се: Hrvatsko pozorište u Zagrebu!

Серед буйної зелени старого города Кракуса видіє на величавім храму золота напись: Kraków narodowej sztuce!

В прекрасній, хоч невеличкій Люблянї пестять Словінці своє живе слово у власнім Gledališče!

У колишній столиці нашого короля Данила підносять на атиці міського театру крицевий геній злоту пальму польській штуці!

Словом — усюди, де лише живий народ думає живу думку, стоять храми для живого народного слова, — лиш народ, що в трицяти мільонах заселив Україну Русь, не спроміт ся до нині здвигнути святиню своему живому слову, своїй драматичній штуці, хоч вона не є привілеєм могучих і щасливих, але сполучена тисячними нерозривними виточками з цілим житєм усього народу!

З нею-ж розпочинає ся історія нашого відродженя!

За кордоном она одиноким хоч трохи свободним висловом нашої народної думки!

Она була, є і буде природним звеном у народнім житю!

А прецінь за ціле столітє нашого народного відродженя не зроблено майже нічого, аби дати хоч трохи трівкі, найконечнійшій услівя для єї розвою!

Увесь великий простір від Кавказу по Сян

під Карпати покриваєсь заєдно і що-раз густіше величавими храмами та пам'ятниками, що свідчать про чуже панованє над ними, а не найшлось доси на сім просторі ні клаптика землі, ні жмені каміня під народню святиню для живого руского слова.

Колиж попри те живе оно, коли існує наша драматична штука, стало ся се виключно завдяки природним силам утаєним в народі, що розвинули єї так буйно, як буйно витала українська земля весну через п'ятьсот літ серед тяжких хуртовин ляхолітя.

Житє іде вперед, лиш єго обставини змінюють ся! Тож коли народ хоче живим бути, мусить він змінити обставини свого житя, він мусить відповісти усім вимогам, які ставить до него теперішнє жатє; инакше грозить єму небутє! Нині не вистарчить віра й надія в природні сили, треба свідомо і розумно дати їм сиромогу розвинути ся!

Як конечним услівем політичної сили народу є культурний розвій, так для него стала цинні потреба власної святині живого слова так само пекуча і конечна, як усе те, за що ми зводимо тяжкі, невсипущі бої в нашій політичній і суспільній боротьбі!

А знаємо се з досьвіду, що в тій боротьбі від нас самих залежить вдоволенє!

Яко прояв культурних потреб народу і яко знак народної сили та самосвідомости, не стане проте і наш театр инакше, як лиш жертвами усього народу!

Народно-руский театр у Львові мусить бути ділом усього народу!

Виходячи з того засновку, приступає Комітет до діла з оправданою надією на успіх, а піднявшись перевести намірене діло, закупив найкрасшу площу у Львові, аби здвигнений на ній величавий храм живому слову став наглядним свідомством рускої культури!

Переконані, що наше діло — се горяче бажанє усіх Земляків, надіємось, що увесь нарід поспішить з обильними датками на будову народного театру!

Датки просимо надсилати до: «Краєвого Союзу кредитового у Львові» на книжочку ч. 800.

У Львові в день відкритя пам'ятника Іванови Котляревському.

Члени езекутивного Комітету:

Член Виділу краєвого Михайло Глиджук, посол др. Евґ. Олесьнякский, др. Кость Левинский, проф. Волод. Шухевич, надсовітник Сильв. Гавришкевич, проф. і архітект Іван Левинський, директор і архітект Василь Назірний, адв. др. Микола Шухевич, в. Ол. Телешинский, проф. Петро Огоновский, проф. др. Мих. Коцюба, Осип Шухевич.

ШКІЛЬНИЙ УСТАВ

ВИСШОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТА

під управою

„Союза співацких і музичних товариств“

у Львові.

В. Кляса.

Наука подає ся тричи в тиждень для 4 елевів на годину. Крім того побирають елєви безплатно по 1 годині тижнево науку гармонії,

вправляють ся в гри на фортепяні і беруть участь в щомісячних громадних домашніх продукціях.

Шкільна оплата вносить 150 корон річно.

Научний матеріал: Школа Sellner-a (часть II і III) Вправи Ferling-a op. 31 (вибрані). Концерт Händel-a, Schumann-a романси; Концертіві кусні Dirthe-ого. Вправи на англійськй ріжку. Читане з нот exabrupto і транспоноване.

VI. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 3 елевів на годину. Крім того слухають елеви безплатно по 1 годині тижнево історію музики і беруть участь в щомісячних домашніх продукціях.

Шкільна оплата вносить 180 корон річно.

Научний матеріал: Вправи Schiemann-a, Schmitt-a, Ferting-a op. 31. Великі концерти Reisinger-a, Rietz-a, Kalliwod-и і др. Читане нот exabrupto, транспоноване і вправи на англійськй ріжку.

12. Фагот (Контрафагот).

Наука гри на фаготі триває 6 літ.

Услівя прийнятя: Знане елементів музичної теорії, покінчений 14. рік життя, музикальній слух, здорові легкі і здорове серце.

I. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево по 4 елевів на годину.

Шкільна оплата вносить 75 корон річно.

Научний матеріал: Творене тону. Школа Weissenborn-a. Вправи Dotzauer-a (25 Uebungen).

II. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 4 елевів на годину.

Шкільна оплата вносить 75 корон річно.

Научний матеріал: Школа Weissenborn-a (продовжене). Вправи Dotzauer-a і Blatt a; вибрані дуети Schneider-a. Читане нот exabrupto.

III. Кляса.

Наука подає ся тричи в тиждень для 4 елевів на годину. Крім того побірають елеви безплатно по 1 годині тижнево теорію музики і гри на фортепяні.

Шкільна оплата вносить 90 корон річно.

Научний матеріал: Вправи Blatt-a; дуети Schneider-a; Сонати Mozart-a і сольові кусні указані професором. Надто читане з нот exabrupto і транспоноване.

IV. Кляса.

Наука подає ся тричи в тиждень для 4 елевів на годину. Побіч того побірають елеви безплатно по 1 годині тижнево науку гармонії і гри на фортепяні.

Шкільна оплата вносить 120 корон річно.

Научний матеріал: Етюди: Jacobi-ого, Neup-Kirchner-a. Вибрані сольові кусні; Концерти і варіяції ріжних авторів. Читане з нот exabrupto і транспоноване.

V. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 4 елевів на годину. Крім того побірають елеви безплатно по 1 годині тижнево науку гармонії, вправляють ся в гри на фортепяні і беруть участь в щомісячних громадних домашніх продукціях.

Шкільна оплата вносить 150 корон річно.

Научний матеріал: Етюди Almenländer a; дуети Jacobi-ого; концерти і варіяції ріжних авторів. Читане нот exabrupto, транспоноване і вправи в гри на контрафаготі.

VI. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для трех елевів на годину. Крім того слухають елеви безплатно по 1 годині тижнево історію музики і беруть участь в щомісячних домашніх громадних продукціях.

Шкільна оплата вносить річно 180 корон.

Научний матеріал: Етюди Almenländer-a і тогож дуети і Великі концерти Вебера, Давіда, Доулера, Якобіого, Ферлінга, Найкірхнера, Вієка і др. Гра на контрафаготі, транспоноване і читане з нот exabrupto.

13. Клярнет (бас-клярнет).

Наука гри на клярнеті триває 6 літ.

Услівя прийнятя: знане елементів теорії музичної, покінчений 14. рік життя, здорові легкі і здорове серце, музикальна спосібність.

I. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 4 елевів на годину.

Шкільна оплата вносить річно 75 корон.

Научний матеріал: Творене тону. Мажорні і мінорні літвиці у всіх ладах після школи Demnitz-a.

II. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 4 елевів на годину.

Шкільна оплата вносить річно 75 корон.

Научний матеріал: Школа Kietzer-a 2. і 3. часть. — Етюди Müller-a (1. і 2. шитка). Вправи свільні.

III. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 4 елевів на годину. Крім того побірають елеви безплатно по 1 годині тижнево теорію музики і гри на фортепяні.

Шкільна оплата вносить річно 90 корон.

Научний матеріал: Cambro „Melodische und technische Uebungen“ (три шитки). — Етюди Cavallini-ого (1 і 2 шиток); Weber a „Concertino“. Транспонованя з С- на В- клярнет. Вправи свільні.

IV. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для 4 елевів на годину. Побіч того побірають елеви безплатно по 1 годині тижнево науку гармонії і гри на фортепяні.

Шкільна оплата вносить 120 корон річно.

Научний матеріал: Етюди Cavallini-ого (3 і 4 шиток); Lambel a (1 і 2 шиток). — Легкі концерти ріжних авторів Трія і дуети (вибрані професором). Читане нот exabrupto; транспоноване на А-клярнет.

V. Кляса.

Наука подає ся тричи в тиждень для 4 учеників на годину. Крім того побірають елеви безплатно по 1 годині тижнево науку гармонії, гри на фортепяні і беруть участь в громадних, домашніх, щомісячних продукціях.

Шкільна оплата вносить річно 150 корон.

Научний матеріал: Bender-a: „Schule der Solo-Clarinettisten“ 1. і 2. часть). Kroepfch-a „Technische Uebungen in allen Tonarten“. Концерти (вибрані професором) терцети і дуети. Гра exabrupto і транспоноване.

VI. Кляса.

Наука подає ся тричи тижнево для трех елевів на годину. Крім того слухають елеви безплатно по 1 годині тижнево історію музики і беруть участь в щомісячних громадних домашніх продукціях.

Шкільна оплата вносить річно 180 корон.

Научний матеріал: Bismann-a „Material zur weiteren Ausbildung“. — Концерти клясичні. Дуети, трія. Вправи в гри на бас-клярнеті. Гра exabrupto і транспоноване.

(Дальше буде).

Краєвий сойм.

Вторникове засідане галицького сойму почало ся о 10. год. 30 мін. перед полуднем. По відчитаню інтерпеляцій і внесенє та відосланю їх до дотичних комісій, відповів др. Верещинський іменем краєвого виділу на давнійше внесену інтерпеляцію пос. Барвіньського в справі

накидуваня громадам в брідськй повіті окружних писарів. З відповіді п. д-ра Верещинського слідує, що кр. виділ усуває такі надужитя. Опісля пос. Стапінський промовляв за своїм внесенем, якого зміст є отсей: Жадає ся, аби правительство в законодатній дорозі зарядило або повне дароване або злагожденє військових кар, як за півнійше ставанє до бранки, так за занедбуванє військових вправ і контролі, бодай для тих виселенців, які з причини крайного убожества їздили до Америки на роботу. Внесенє відослано до правничої комісії.

Пос. др. Марс понерав своє внесенє в справі будови залізниці з Нового Санча до Щавниці. Пос. др. Тарнавський промовляв за оснотуванем нових шкіл реальних і жадав в першій мірі отвореня такої школи в Перемишлі. На доказ бесідник навів, що в перемиских народних школах записало ся с. р. понад 2.300 учеників. До I кл. польської гімназії вписало ся 286, а до I кл. рускої гімназії 128 учеників; крім того 116 учеників є в I кл. перемискої виділової школи. Дальше бесідник виступав проти непотрібного переносеня учителів середних шкіл з міста до міста і жадав, аби перенесенем учителям уділювано винагороди в висоті 3-місячної їх платні. — Внесеня пп. Марса і Тарнавського відослано до дотичних комісій.

Пос. Гец-Окоцімський мотивував своє внесенє в справі прискореня регуляції рік і жадав: 1) аби правительство покликало сталу краєву комісію для регуляції рік; 2) аби почало роботу на тих просторах рік, що після закона з 1901. р. мають бути управильнені коштом держави; 3) аби правительство в порозуміню з кр. виділом уложило сталу програму обезпеченя рік валами. — Внесенє відослано до водної комісії.

З черги переведено доповнюючі вибори до деяких комісій. Дальше ухвалено дозволити: громаді м. Микулинці, тернопільського повіта, побирати 150% громадского додатку до податку консумційного від мяса і вина на 3 роки; громаді Устрики долішні побирати гром. оплати від спиритусових напоїв; і ин. Опісля ухвалено звіг краєвого виділу в справі дозволю пов. виділови в Городку, побирати мито на громадській дорозі I кл. Городок-Угорці-Коропуж і повітовому виділові в Ліску, побирати мито на гром. дорозі I кл. Ліско-Тієна. В обох случаях забрав голос пос. Гурик, виступаючи проти накладаня нових тягарів на населенє.

Вкінци сойм відослав до комісії нагляче внесенє пос. Ауол. Яворского в справі уділення 1.000 К запомогі для погорільців в Безбродах, золочівського повіта, і на тім покінчило ся вчерашнє засіданє о 2. год. 25 мін. пополудни, а слідуюче засіданє назначив маршалок на четвер о 10. год.

На вчерашнім засіданю поставив пос. Олесницький і тов. дві інтерпеляції до правительства, а се: в справі незаконного примінованя ц. к. властями законів о зборах і товариствах. Обширна інтерпеляция наводить факти із староств: в Заліщиках, Сокалях, Золочеві, Раві рускій, Станиславові, Дрогобичи, Бучачи, Бережанах, Гусятині; — 2) в справі свідомого нарушуваня ц. к. староством в Старім Самборі прав руского язика і каранєм та переслідуванем руских свьященників за те, що викази полисових виготовили в мові рускій.

Новинки.

— Календар. В четвер: руско-кат. Вавила, Мойсея; рим-кат. Ламберта. — В пятницю: руско-кат. Захарії; рим-кат. Томи з Вілян.

— До відомости наших соймових послів подаємо отсей з многих примірів покривдженя нашої народности на полі шкільництва. В двох фахових школах краєвих: рільничій в Суходолі коло Коросна і в ткацкій в самім Коросні не учать зовеім рускої мови, хотлі в школі рільничій на 45 учеників є 22 Русинів, отже майже половина, а в школі ткацкій на 36 учеників є 18, отже половина Русинів. В ткацкій школі в Коросні не учать навіть релігії по руски. Сил учительських не браке, бо при самій школі реальній в Коросні є двох учителів Русинів, які мають кваліфікацію до науки рускої мови.

— Цісарські маневри. Від понеділка панувє чудова погода на просторі цісарских маневрів коло Комарна. Переїжджаючого монарха витають по

селах радісними окликами. Вчора о 9. год. рано виїхав цесар разом з архикн. Фердинандом з Хлопів до Острова. На обід повернув до Хлопів о 1 1/2 год. поноудни. На вчерашній обід запрошено між іншими архієпископів Більчевського і Теодоровича.

Програма вчерашніх військових вправ була отся: Три бригади кавалерії під проводом ген. кн. Аверсперга мали задачу не перепустити через ріку Верещицю трьох бригад, яким проводив ген. Чейда. По довгій борбі ген. Аверсперг заняв мости в Чулевичах і Комарні, наслідком чого бригада ген. Чейди мусіли цофнути ся і стрігали ся з противником на узгір'ях острівських і хлопецьких, де прийшло до великого атаків кавалерії. Оціночні судії признали виграну ген. Аверспергови. Обговорене вправ відбуло ся в присутності цесаря.

— Прогулянка „Сокола“ на Угорщину заборонена. Угорське міністерство внутрішних справ донесло вч. ра. вечером Виділови „Сокола“, що забороняє ся давати рускі концерти в Пряшеві і Мункачи. В наслідок сего прогулянка на Угорщину не відбуде ся.

— На львівській університеті в літнім півроці 1902/3 було всіх слухачів 2258 (2412; в округлих скобках подаємо для порівняння число слухачів в попереднім зимовім півроці). На богословськ. виділі було 354 (373) слухачів, між ними 130 (97) надзвичайних; на правничім виділі 1166 (1263), між ними 9 (9) надзвичайних; на лікарськ. виділі 87 (107), між ними 7 (6) слухачок звичайних і 5 (9) надзв. слухачок; на філософськ. виділі 651 (671), між ними 12 (9) звич. слухачок, 177 (42) надзвич. слухачів, 102 (123) надзвичайних слухачок, 3 (9) госпитанток і 21 (18) слухачів фармації.

До народности признало ся: Поляків 1637 [87+962+75+513] (1756), Русинів 617 [263+201+9+144] (637), Болгарів 3 (3), Німців 3 (8), Американців 2 (3), Мадярів 2 (3), безнаціональний 1 (1).

Після віроісповідання було: римо-католиків 1120 [90+576+40+414] (1229), руско-католиків 641 [263+215+11+152] (654), вірм.-кат. 10 (14), мойсеевого іспов. 486 (505), євангеліків 5 (9), меновіт 1 (1), греко-оріент. 1 (—), безвіроісповідний 1 (1).

Цілу оплату платило 1306 (1442) слухачів, половину 206 (333), увітльнених від оплати було 746 (639) слухачів.

— 3 Тернополя. Дня 28. с. м. устроює Товариство „Руска Бесіда“ в своїх комнатах вечерок з танцями. Спеціально вибраний а енергійний комітет постарав ся о те, що сей вечерок вдовольє всіх під кожним зглядом. Молодих танцюристів багато, ходять лише о те, щоб наші красавиці не змусили ї до продажі хрину. Вступ від особи 2 К, від родини з чотирох осіб 6 К. Початок точно о год. 1/2 9. вечером. — Комітет.

— Із Стрия. Заходами „Руского Касина“ в Стрию відбуде ся дня 24. с. м. в сали „Народного Дому“ вечерок з танцями. Стрий для пань вечерковий, для мушци балевиї. Виділі касина постарав ся о добрий а дешевий буфет, а від всеї місцевої і замисцевої молодежи має запевнене, що вечерок удасть ся так, що репутація стрийських вечерків на добрій славі не стратить.

— 3 Бережан. Співачке товариство „Бережанський Боян“ скликає надзвичайні заральні збори на суботу 19. с. м. о 6. год. вечером. На порядку деннім вибір зглядно доповнене виділу.

— Виділі „Товариства Руска Захоронка“ у Львові розписує отсим конкурс на посаду учительки в Захоронці. Просимо вносити поданя або зголошуватись сейчас, бо посада є до обнятия від 1. жовтня. Всї інформації подасть Вп. Панькевичева, ул. Гарнецкого ч. 26.

— 3 Долини. В неділю 20. с. м. о 6. год. вечером відбудуть ся в комнатах читальні „Просвіти“ в Долині загальні збори товариства Гімнастичного і сторожи огневої „Січ“ в Долині. По зборах будуть вправи Січовників.

— Вписи до „Висшого Інститута музичного“ відбувають ся щоденно в комнатах „Львівського Бояна“ (ринок ч. 10. І. пов.) від 5—6. попол., в неділі і рускі свята від 11—12. передпол.

— Вписи на львівській університеті будуть тривати від 23. с. м. до 8. жовтня. Від 9. до 16. жовтня, можна буде вписувати ся за дозволом дотичного збору професорів, а від 17. жовтня до 1. грудня за дозволом академічного сенату.

— Майте вже раз честь і совість! Черновецька „Буковина“ пише: Діло ся ту, в Чернівцях перед кількома днями. До цукорні входить багато собі прибрана пані і замовляє каву й солодоші по польськи. Нічого-б се не було страшного, коли учинила-б се яка тутешня Полька. Ба ні! Приглядаю ся й очам своїм не йму віри: сеж бо жіночка одного з наших „патріотів“ галицьких — се Русинка, що в дома у себе торочити буде тобі добрих три години на тему національного самоповажання, на тему живяния по скленах та урядах та всіх усюдах лише виключно рускої мови! Дуже воно гарно декламу-

вати такі річі, та ще гарнійше і конечно й робити так, як говорить ся. Інакше все те — фрази, фрази й ще раз фрази, пусті, брїхливі... І то дієть ся в пору, коли польська гаката з лютостю божевільної бестії шалє по нашії братній галицькій землиці і нищить найкращі цвєти на рускій ниві. І то дієть ся тоді, коли справді время люте і коли треба найбільшого напруження сил, аби тоту невольну тисячиголову змію стоптати, вбити на віки вічні! Дуже сумно і дуже жалко, коли є такі „патріотки“ в Галичині! А вже з цілою рішучістю мусим запротестувати проти ввядження польської мови такими патріотками на нашу Буковину, яка доселє була доволі вільна від тієї приємности і де доперва в послїдній хвилі вже хляпнула фала гакати з сусїдного польсько-галицького болота. Не приносїть нам „патріотки“ любї отсего дару, а в серци своїм збудїть більше народної чести, збудїть усилєну совість, прокиньте ся!

— Огонь. В Ляцку коло Добромила вибух вчєра поноудни огонь в домї Савицького і з вітром перекинув ся на сусїдні домї. В протягу двох годин згорїло до тла 24 господарств і церква.

— Проти торговлі дївчатами. Вчєра і нинї відбувають ся у Львові наради зїзду відпоручників галицьких кагалів і кількох жидівських делегатів з Німеччини в справі заради торговлі живим товаром. Нарадам проводить д.р. Ем. Бик, а заступниками голови зїзду є рабін Горовіц з Кракова, раб. Зінгер з Лондона, д.р. Натан з Берлина і раб. Шмелькеє з Львова. Генеральний реферат на тему торговлі дївчатами мав п. Г. Тух з Гамбурга. В дискусії забирало слово багато бесїдників і всі годили ся на те, що до сеї поганой торговлі причиняє ся головню темнота і нужда між жидами. П. Зінгер з Лондона зложив звіт льондонського комітету для побороваия торговлі дївчатами. Сей комітет в 1902. р. вратував 1020 дївчат (між ними 89 католицьких) від грозячого їм сорому. В сїм числї було 42 дївчат, що мали нивше 14 літ. Комітет через своїх агентів переглянув в тім році 507 кораблів відпливаючих з Лондона до Америки.

— Нещасна пригода в менажерії. В Шенбруні під Віднем лучила ся онодї в менажерії страшна пригода. Від пів року є в шенбрунській менажерії пара буйволів, дар російского царя. Самець від самого початку поводить ся дико, так що навіть видано окремі зарядження средств о сторожконости. Не вільно було чїстити ні стайні ні огороди в часї присутности звїрят. Онодї доворець надїючи ся, що буйвол знає его і від довшого часу суцїюкїю поводить ся, виїшов до огороди, не уважаючи на присутність звїрят. Однакo зараз замїтив несупокїї буйволів і причув небезпечність. Почав утікати і вже вилазив на огороду, коли нараз буйвол дїгнав его, вбив ему роги в плечі, скинув на землю і потоптав ногами. Коли вкінци відогнано розяреного звїря, нещасний був вже трупом.

— Страшні пливаци. Незвичайна подїя лучила ся була підчас війни о независимість сучасної Греції. Саме тоді стїяла турецька фльота близ острова Хіос. Одної ночи доглянула сторожа, що якісь люди пливають в напрямі воєнних кораблів. Пересвїдчившись, що не помиляє ся і що число пливучих постійно росте, заалармовано залогоу. Командант фльоти велїв стрїляти з гармат до них, але стрїли не робили ніякого вражїя на чудних пливачах. Ніхто з них не сховав ся під воду, ніхто не зраджував охоти до утеки. Мовчки підпливали они до корабля наші. Не відстрашувало їх нічого, не спияло рзбурхане море. Плили велїчезною товпою, що числила тисячі голов; можна було розрізнити, що деякі мали на собі священничий одяг. Коли многі з них, підношені філями, показали ся в цілій своїй поставі, облиті сьвітлом місяця, пішов між залогою кораблів страшний переполох і командант приказав піднести якор. Споვნено в поспїхом его приказ і кораблі рушили з мїсця, але переполох збільшив ся, коли пливаци понїли за кораблями. Коли вкінци уступали, один з офіцїрів висказав здогад, що се мусїли бути трупи. Звідка-ж могло взяти ся стїлько трушї? В кілька днів опїсля, коли фльота причалила до Смарни, ціла справа виявила ся. По страшній різни довершеної жорстокими Турками на острові Хіос, около 30 тисяч Греків вкинено до моря. Тї трупи зануряли ся в воді, то виривали на верх, а філі понесли їх здовж побережя до мїсця, де стїяла турецька фльота.

— Утоплена лялька. Онодї у Відня побачили люди, що серединою каналу, який переходить від Дунаю через місто, пливе щось якимь якийсь чоловік; то вириває з води, то потацає. Збїгло ся зараз багато людей і дали знати на поліцію. Двох поліціянтів сїли на лодку та понїли за топельником. Тимчасом на березі збїгли ся тисячі людей та дивили ся, як поліціянти будуть топельника витягати. За хвильку доплили поліціянти до топельника, вхопили его гаками і притягнули до берега, а тут показало ся, що то лялька природної величини, така, як єї зживають в робїтнях одежі. Грімким сьміхом, а відтак і окликом радости на знак

повитаня утопленої ляльки відозвала ся товпа цікавих і розїйшла ся.

— В справі кишєнївських розрухів відбудуть ся два процеси. В Сирасполи, маїїї стації недалеко Кишенєва відбуде ся в сїм місяци процес, виточений адвокатами пошкодованих жидівських родин о винагороду 2,800.000 рублів. Адвокати домагають ся сего відшкодованя від російского правительства, тому, що своїм незручним поведєнем не оборонило жидівского населєня від страт. Другий процес, виточила прокуратурия против тих, що брали участь в розрухах.

— Магазин золота. В скарбниці Спол. Держав лежить тепер 1300 тон золота. В одній лишєнь новоїорськїї касї рєпублики, при улиці Вол, зложено по пивницях 400 тон сего металю. Лежить оно там в бочках, немов збїже в доброго господаря, котрий тамить, що може прийти й чорна година. Крім того є в обїгу 2500 тон золотих монет, так, що загальна вартість золота Спол. Держав виносить 1360 мїліонів долярів.

— З залїзниць. Дня 10. верєснєя с. р. отворено на шляху Станиславів-Гусєтин поміж стаціями Коростятин-Монастирська перестанок особовий „Вичїлка“, для обмеженого руху особового і пакункового. Експедиция подорожних і пакунків відбуває ся на разї за оплатою належконости в поїздах. Час відїзду поїздів особових задержуючих ся на тім перестанку поданий в розкладї їзди таблиця VII б. в 1. мая 1903.

Тарифа часть II для перевозу осіб, пакунків, посилок експресових і псів на залїзницях льокальних повїстаючих в зарїдї державнім, зощит I, сїть захїдна. — З дєм отворєня руху на залїзниця льокальній Светля-Лєдєр-Кіцов увїїде в жите додаток III до висше наведеної тарифи, обїймаючий постанови тарифовї для згаданой залїзницї, як також зміни і доповненя головної тарифи. — Цїна 20 сотиків.

— Дрібні вїсти. В Бродах від двох дїв стрїякують кравецкі помічники і помічниці. Страйкарі жадають, аби день праці трєвав лишє від 8. год. рано до 8. год. вечер., замїсть, як досї було до 10. год. вечером. — Сєлянин в Ясєнева коло Бродів, Павло Чубинський, висїдаючи онодї з воза, зачєпив тач неосторожно рушницєю о щєбї драбини, що рушниця вцїпалїла, а цілий єї набїїї подїлив Чубинського в груди, кладучи его трупом на мїсци.

Пам'ятаймо на Товариство зпїмоги церков іменї св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в его члєни. — Члєнська вкладка виносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К випсового одноразово.

Наука, штука, література.

— Рускі виклади на філософськ. виділі львівского університету оголосили:

Проф. Грушевський: „Історія України-Руси, X—XII в.“ (1 год. тижнево); „Суспільно-полїтичний устрїй вел. кн. Лївовского в XV—XVI віках“ (2 год. тиж.); „Вибранї пиғаня з історії Східної Європи в XVI в.“ (1 год. т.); „Історичні вправи“ (1 год. т.).

Проф. д.р. Студинський: „Оригинальне руске письменство до полов. XIII віка“ (2 год. тиж.); „Складня церковно-славянської мови з поглядом на руску мову“ (2 год. тиж.); „Лїтературні вправи“ (1 год. тиж.).

Проф. д.р. Колєсса: „Руська література апокрїфічна“ (2 год. тиж.); „Історична граматика укр. рускої мови“ (2 год. тиж.); „Практичні вправи з обсягу укр.-русского письменства і мови“ (1 год. тиж.); „Семінар для укр.-рускої фільольогії“ (2 год. тиж.).

Телеграми

з дня 16. верєснєя.

Хлопи коло Комарна Цесар виїхав нинї о 9 1/2 год. рано в околицю Гуменця, де будуть кінцеві вправи війска. По вправах війска передефілює перед монархом. Відїзд цесаря з Хлопів назначений на год. 3. мін. 30, а з Комарна на 4 год. поноудни.

Відєнь. З Триєсту доносить Рїссоло, що 6 воєнних кораблів одержало порученє приготувати ся на дорогу до Солуня.

Будапєшт. Ректор університету оголосив, що забороняє студєнтам брати участь в політичних зборах як в мурах так і поза мурами університету.

Франкфурт. Frankf. Ztg. оголошує звіти консулів з монастирського вїявсту. В звітах представлено грізні насильства, яких допускас ся турецьке і альбанське війска на населєню. До дня 9. с. м. смалили Турки 115 місцевостай.

Російський амбасадор вівзав Порту, аби відвела своє військо з сего віляету.

Білгород. Дневник «Велика Сербія» доносить непервірену ше вість, що в Сербії викрито між офіцерами великий заговор на убійників короля. Крім того заговорники мали увільнити з в'язниці в Нишу замкнених там офіцирів.

Надіслане.

Др. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітній лікар клінічний і заведеня лічничого в Шавниці, ординує постійно у Львові, ул. Корняків ч. 1, II пов. (Народний Дім). 11(77-?)

ФІЗИКАЛЬНО-ДИЄТЕТИЧНА ЛІЧНИЦЯ

д-ра Тарнавського

в Косові (за Коломиєю), ст. зел. Заболотів отворена до кінца жовтня. 66 (5-10)

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

«Діло» (ч. 63, з дня 7. марта 1898) писало в фейлетоні про сю драму: Сам предмет цікавий і змальоване его справді артистичне. Тенденція прехороша. Се здає ся однопка драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганнями. Она може мати превеликий, користний вплив передо сім на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завжди у нас актуальною.

Набути можна в Ставропигійській книгарни у Львові.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

ЛЬВІВ
РИНОК Ч. 10.

ДІМ
„ПРОСВІТИ“

одинокое руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечая будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послідних трех літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

посередничать при обезпеченях на жите в краківскім Товаристві, відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; длятого на жите треба обезпечати ся тільки через «Дністер».

фонди виносят з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цінних паперах популярних.

уділяє агенції селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні агенти.

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Унтерменауска фабрика виробів з глини
ІВАНА КНЯЗЯ ЛІХТЕНШТАЙНА
Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:
палити кафелі і мозайкові, призначі яко найліпшоу якості, о річній продукції 10 мільонів плит, дельше: намініні рури і поймаві цегли, рури до аренованія, фальцовані ахвінки, поймаві і велопймаві плити стінні, ахвінки цинковані.
Ілюстровані цінінки даром і оплатно.
Число робітників 700.

8(17—24)

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає всякі

папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім, не числячи ніякої провізії.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239,243 корон.

Членом може бути тільки обезпечений тревало в «Дністрі» від огню.

Уділ членський виносить 50 К, вписове 2 К. Число членів: 2,391 а 2,501 уділами на 125,050 К.

Вкладки щадничі приймає «Дністер» і опроцентує по 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжочках 1,103,333 корон.

Чистий зиск розділяє ся частію на дивіденду для членів, частію на публічні добродійні цілі: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ в справах позичок уділяє Дирекція і агенти.

31/12 1902.

ДИРЕКЦІЯ.

Поїзд	посп. особ.	приходить о годині	до Львова	Поїзд	посп. особ.	відходить о годині	зі Львова
8-10			з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	8-22			до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
8-20			з Чернівців (Галац), Чорткова, Делатина	8-37			до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
8-30			з Брухович, шод. від 1. мая до 13. вер. нн.	8-43			до Львова дв. Підзамче
7-35			з Самбора (по створеню зел. Львів-Самбір)	8-45			до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогоб. ча
7-40			з Янова	8-25			до Кракова (Відня, Праги), Берліна
7-53			з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	2-50			до Лавочного, Хирова, Калуща
7-53			на дв. головний	9-05			до Янова
7-45			з Лавочного (Пешту), Калуща, Хирова	9-15			до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)
8-0			з Станиславова (від 1. мая до 30. вер. вкл.)	9-25			до Бельци, Сокала, Любачева
8-15			з Сокала, Гали рускої	9-40			до Чернівців, Потутор, Делатина
8-35			з Кракова, Відня, Праги, Берліна	10-35			до Тернополя, Потутор, дв. Пдза
8-55			з Рипова, Любачева	10-57			до Янова дв. гол.
9-23			з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10-40			до Пустомит 1. черв. до 13. вер. в нед. і сьв.
11-15			з Лавочного, Калуща, Хирова, Борислава	1-14			до Брухович від 17. мая до 13. вересня
1-10			з Янова	1-55			в неділі і свята
1-25			з Підволочиск, Кошичів на дв. Пдза	2-10			до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
2-15			на дв. голов.	3-15			до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.
2-30			з Брухович (15. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	3-25			до Рипова, Любачева
3-14			з Стрия, Самбора, Сколього (15-30.9)	3-30			до Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.
4-35			з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Пдза	3-40			до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)
5-06			на дв. голов.				
5-20			з Чернівців, Ідхай				
5-40			з Кракова, Відня, Праги, Берліна				
5-50			з Бельци, Сокала, Любачева				
5-55							
12-20			з Брухович (17. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)				
8-40			з Брухович (15. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)				
2-31			з Брухович (від 1. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)				
			з Чернівців, Букарешту				
			з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)				
			з Кракова, Відня, Берліна, Вєла Римадова				
			з Самбора, Слнова (по отвор. шляху Львів-Самбір)				
			з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)				
			з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Пдза				
			на дв. голов.				
			з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуща				
			з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче				
			на дворці головний				

ЗАМІТКА: Пара нічна чисить ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно-європейскій ріжнять ся від часу львівского о 86 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12, год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5), уділяє поясень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.